

KURJER ZAGŁĘBIA

s. 7 p.

Wiktorja z Teistrów

JANOWA KUCHARSKA

Opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Bogu dn. 28 września 1917 roku, przeżywszy lat 63.

Eksportacja z domów Huldczyńskiego przy pomniku Kościuszki, do kościoła parafialnego w Sosnowcu, odbędzie się dn. 30 b.m. t. j. w niedzielę o g. 5-ej i pół po poł. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie d. 1 października w poniedziałek o g. 8 i pół rano, po skończeniu którego nastąpi złożenie zwłok do grobu rodzinnego na cmentarzu miejsocowym. Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, znajomych i przyjaciół pogrążone w głębokim smutku

Dzieci.

Nie miecz, ale prawo.

Kto w odpowiedziach mocarstw centralnych spodziewał się znaleźć szczegółowo określone warunki pokoju, ten oczywiście doznał zawodu. Z brzmienia tych identycznych niemal odpowiedzi, odnosi się jedynie wrażenie o gotowości przystąpienia do rokowań pokojowych na ogólnych zasadach, w orędziu Ojca św. wyłuszczonech. Po za temi ogólnymi zasadami, jak dążność do zaprzestania krwawych zapasów, ustanowienie międzynarodowych sądów rozjemczych, któreby koniecznieść orężnych rozpraw usuwały, stopniowe ograniczanie zbrojeń i zabezpieczenie wszystkim narodom praw do swobodnego rozwoju — są to cele i wskazania, przeciw którym nikt oponować nie może.

Rozumie się, że spory wyniknąć mogą tylko przy szczegółowej interpretacji tych ogólników, przy dokładnem ustaleniu, czego dany kraj lub naród dla swego normalnego rozwoju potrzebuje. Ponieważ zaś noty mocarstw centralnych, skierowane do Stolicy Apostolskiej, nie są jeszcze początkiem pokojowej konferencji, lecz tylko zgłoszeniem gotowości do wzięcia w niej udziału, przeto konkretnych i jasno określonych propozycji nie zawierają.

Bez względu jednak na bieg dalszych wydarzeń, nie przesądzają pozytywnych wyników dla doraźnego rozstrzygnięcia sprawy wojny lub pokoju, należy już teraz stwierdzić, że o ile chodzi o teoretyczny skutek ostatniego orędzia Ojca św. unaocznia się on niewątpliwie w odpowiedzi jednej ze stron wojujących, do których nowe to wezwanie Namiestnika Chrystusowego było skierowane.

W początkach wojny światowej, Papież Benedykt XV określił ten krwawy potop, jako „chłostę Bożą” zesłaną na ludzkość. Nie wszyscy atoli zrozumieli zrazu, że to co się dzieje jest całkiem

naturalnym wynikiem pogwałcenia od dłuższego już czasu prawa moralnego na rzecz siły brutalnej, którą tak ubóstwiano w polityce międzynarodowej, jak niegdyś za czasów pogańskich. Dopiero gdy po trzech latach, udęczone narody okropnościami tej „chłosty”, nie pozwalają już w sobie wmawiać, że tylko miecz sprowadzi upragniony pokój, coraz wyraźniej zaczyna rozbrzmiewać powszechna tęsknota za lekceważeniem, a tak deptaniem prawem.

Odzyskuje ono swój właściwy autorytet, jeżeli jeszcze nie w praktyce, to przynajmniej w teorii. Stwierdzają to dowodnie w swoich enuncjacjach monarchowie państw centralnych. Dopóki jednak krwawy potop trwa wciąż z niesłabnącym napięciem, miecz oczywiście wszechwładnie panuje nad pogwałconym prawem. A Namiestnik Chrystusowy dobitnie głosi światu, że to straszliwe „błędne koło” w jakim się dziś strony walczące obracają dopóty trwać będzie, dopóki nie nastąpi nowa era panowania: prawa nad mieczem.

Pewnik ów, złościąc sobie stopniowo pożądaną orientację w zniekaniej wojną światową ludzkości przeniknął teraz i do sfer najwyższych, które dają wyraz w swych poglądach na zasadnicze kwestje wszelkich konfliktów międzynarodowych.

Zanim w ten lub inny sposób zakończy się ta straszliwa wojna, wszelkie przyszłe konflikty międzynarodowe mają się rozstrzygać już nie na ostrzu miecza, lecz przez zastosowanie sprawiedliwego prawa.

Ono musi wyrugować panoszącą się nad niem siłę uzmysłowioną w symbolicznym mieczu. Ostrze jego za wspólną zgodą ma być stępione, aby nie ranił prawa moralnego, które winno rządzić w stosunkach społecznych i międzynarodowych wśród dzieci jednego Boga.

Externus.

Z widowni Wydarzeń.

Początek mowy kanclerza

BERLIN, (BTW.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji głównej parlamentu wygłosił dłuższą mowę kanclerz Rzeszy dr. Michaelis w kwestji polityki zagranicznej. Mówca przedewszystkiem poświęcił kilka słów gorących armji i ludności wewnątrz kraju, oraz zrobił krótki przegląd świetnych sukcesów wojskowych ostatnich tygodni. Następnie podkreślił zupełną jedność i zgodność kierownictwa politycznego w Niemczech i u swych sprzymierzeńców.

Kanclerz zaznaczył, że Niemcy niewymownie boleją nad tem, że państwa neutralne tak bardzo cierpią wskutek wojny gospodarczej koalicji, do której przylączyły się również Stany Zjednoczone z bezwzględnością zgoda szczególnie oraz, że Niemcy zawsze są gotowe w dalszym ciągu zaopatrywać swymi produktami państwa neutralne o ile na to pozwala napięcie wszystkich sił naszych oraz zużywanie źródeł pomocniczych na cele wojny. W dalszym ciągu swej mowy kanclerz scharakteryzuje stan rzeczy w krajach nieprzyjacielskich.

Optymizm Watykanu.

LUGANO, „Stampa” pisze, na podstawie informacji, pochodzących z kół klerykalnych.

Nie ulega wątpliwości, że optymizm Watykanu, który znajduje wyraz w artykule „Ossevatore Romano” opiera się na faktach konkretnych, wiadomych Stolicy św. W przeciwnym razie organ urzędowy kurji rzymskiej nie czułby się upoważniony do czynienia w tak zdecydowanym tonie zapewnień pokojowych.

Odpowiedź angielska.

HAGA, Jak donoszą z Londynu, odpowiedź Anglii na notę, Papieża nastąpi dopiero po rozstrzygnięciu się losów ofensywy obecnej.

Pa mowie Asquitha.

BERLIN, 28 września. „Berliner Tageblatt” pisze o mowie Asquitha:

„Należy skonstatować, iż mowa ta wskazuje, jak daleko jeszcze stoją polityczni kierownicy Anglii od rozsądnych idei pokojowych. Mowę Asquitha należy uważać za stanowcze odrzucenie propozycji papieskich co do pośrednictwa pokojowego”.

Ażeby Asquith miał sądzić, iż Niemcy i ich sprzymierzeńcy mogliby być gotowi do zawarcia pokoju na zasadzie wyłożonego przezeń programu — jest rzeczą wykluczoną.

„Nieuwe Rotterdamsche Courant” donosi z Londynu: Prasa angielska uważa mowę Asquitha za wyraz opinji narodu: „Times” pisze, że mowa stano-

Istniejące od 1805 roku. 1910

Zakłady Ogrodnicze C. ULRICH

WARSZAWA, Ceglana Nr. 11.
zawiadamiają, że wyszedł z druku
Cennik Drzew i Krzewów Owocowych na rok 1917/18
i na żądanie wysyłany jest BEZPŁATNIE.

wi jasne i dobre wyłożenie celów wojennych koalicji.

I Costarica zrywa stosunki z Niemcami.

FRANKFURT nM. Jak donosi „Frankfurter Ztg.”: Poselstwo francuskie z Costariki nadesłało do prasy francuskiej informację następującą:

Rząd Costariki zawiadomiał urzędowo, że powodując się ważnymi zasadami państwowymi i względami narodowymi, postanowił zerwać stosunki dyplomatyczne pomiędzy Costariką a Niemcami.

Nie chodzi w tym wypadku bynajmniej o wypowiedzenie wojny.

Socjaliści a pokój.

LUGANO, 28 września. (B T W.) Zarząd włoskiej partji socjalistycznej oświadczył rządowi włoskiemu w formie ultimatum, że popierać będzie wszelkimi sposobami akcję, której hasłem jest: pokój bez względu na warunki.

We Włoszech.

WIEN, 28 września. (B T W.) Korespondent wojenny „Neue Freie Presse” donosi z frontu włoskiego: Podczas ostatniej bitwy jedna cała kompanja, której kazano iść w ogień, przeszła na stronę austriacką i poddała się bez walki. Bardzo się też zaotrzyły stosunki między żołnierzami włoskimi a angielskimi, którzy walczą w szeregach włoskich. Starcia między Anglikami a Włochami są na porządku dziennym.

Ultimatum Szwecji do Rosji?

FRANKFURT nM. Sztokholmski korespondent „Frankfurter Ztg.” depeszuje do swego dziennika:

Kola giełdowe petersburskie otrzymały wiadomość, że Szwecja przesłała Rosji ultimatum.

Aczkolwiek wiadomość o ultimatum nie znalazła potwierdzenia urzędowego, przesilenie giełdowe trwa w dalszym ciągu.

Konferencja demokratyczna.

SZTOKHOLM, (BTW.) Pet. Ag. Tel. donosi: Nawiązując do otwartej w Petersburgu konferencji demokratycznej, organ petersburskiej Rady robotników i żołnierzy, „Izwestja”, wymienia następujące zadania, jakie powinny być na konferencji rozwiązane:

1. Dokładne ustalenie środków i dróg dobrowolnej współpracy władzy rządowej z związkami demokratycznymi.

2. Określenie, jaką powinna być forma rządów do chwili zwołania konstytuancy.

3. Zdecydowanie, jaki powinien być skłał rządu i jego polityka.

Związek Białego Krzyża.

W Hradcu, stolicy austriackiej Styrji, powstał niedawno „Związek Białego Krzyża”, który postawił sobie za cel szerzenie zgody i miłości wśród ludów na podstawie chrześcijańskich poglądów na świat. Żądania nowego związku są jakby wyjęte z serca ludów gnębionych żelazną pięścią militarystów, kłamstwami dyplomacji, uprawianej kosztem krwi ludów bez ich wiedzy i zgody.

Katolików zgrupowani w organizacji „Białego Krzyża” domagają się trwałego pokoju, w imię cywilizacji, kultury, moralności religijnej, pokoju przez Rzym zawartego na podstawie chrześcijańskich zasad uczciwości, sprawiedliwości i miłości bliźniego, w którymby przyjęto zasadę sprawiedliwości bez zastrzeżeń dla każdego walczącego państwa.

Żądają, by kres położyć bezużytecznemu rozlewowi krwi i tej polityce, która siłą zwyciężać chce prawo i przez to roznieca wojny. Domagają się, aby zapobiedz szalonym zbrojeniom na wyścigi, a środki na to używane zwrócić „ku zadaniom kulturalnym”.

Od parlamentów i rządów wymagają „porozumienia honorowego” i okazania bezwzględnej woli, że chcą wielkim narodom dać to, co i dla siebie uważają za sprawiedliwe. Należy już raz położyć kres walce rasowej i usiłowaniu gwałcenia poszczególnych części narodów, a uznać prawa każdego ludu do pielęgnowania swej mowy, religii i kultury.

Tragedja żołnierza polskiego.

Według informacji piotrkowskiego „Dziennika Narodowego” z końcem ubiegłego tygodnia rozpoczęła się z Przemyśla wyprawka oficerów i żołnierzy legionowych, którzy żądają przeniesienia do armji austro-węgierskiej. W dwóch pierwszych transportach odeszła ta część 4 pułku, która opuściła szereg legionowy; w dniach następnich odeszły transporty 1-go i 5-go pułku do oddzielnych komend, uzupełniających część pułku ułanów.

Oficerowie i żołnierze odjeżdżają w mundurach legionowych, złożywszy rynsztunek legionowy, w oddziałach austriackich oddadzą mundury legionowe i otrzymają umundurowanie c. k. armji.

Wszyscy zwolnieni z Legionów oficerowie mają według rozkazu gen. Schillinga udać się najbliższymi pociągami do komendy uzupełniającej obrony krajowej w Krakowie.

Pisma galicyjskie donoszą, że byli legionści, którzy przeniesieni zostali do armji austriackiej, odeszli już przeważnie z Przemyśla na front, częściowo na włoski, częściowo zaś na macedoński.

Z dnia na dzień.

Arcypasterz

o obchodzie Kościuszkowskim.

Z powodu przypadającej setnej rocznicy zgonu Kościuszki, Arcypasterz Kielecki ogłasza następujące orędzie do duchowieństwa:

„W końcu XVIII w., gdy państwa ościennie usiłowały podzielić Polskę na części i wcielić do swych posiadłości, w obronie „wolności, całości i niepodległości” swej Ojczyzny z mieczem w ręku stanął wielki jej miłośnik i Wódz Tadeusz Kościuszko. Ściągnęły pod jego dowództwo liczne zastępy polskiego wojska, nawet gromada włościan ofiarowała swą krew i życie. Jednak nie było snąć woli Bożej, by naród polski zachował swobodę w swym niezależnym Państwie. Po świetnych początkach bojów wyprawa wojenna się nie udała, a Polska utraciła całość swych granic i niepodległość i wolność.

Nieszadane są wyroki Boże, dla czego Opatrzność tak, a nie inaczej losami narodów rozrządza. Wszelako ze strony ludzkiej, patrząc się na owe

wysiłki, niepodobna było spodziewać się pomocy Bożej. Społeczeństwo bowiem zalane było rozpustą, samowolą, bezbożnością i niewiarą. Ludziom się zdawało, że bez Boga i bez religii potrafią uratować naród i kraj. Skutek okazał, że rachuby były płonne. Spełniła się raczej groźba św. Pawła: „Nie ludźcie się! nie da się Bóg z siebie naszmiewać” (Gal. VI.7). Klęska dawna, — to nauka żywa dla wszystkich na czasy obecne. Sam Kościuszko, pozostając wiernym Panu Bogu i wierze katolickiej, współczesnych też swych obywateli kraju ostrzegając, — a zda się i do wszystkich obecnych Polaków mówiąc: „Gdy podli będziemy, chciwi, interesowni, niedbający o kraj swój, słusznie abymy potem mieli kajdany naszyjach”.

Tad, Kościuszko nie tylko słowem, lecz także czynem, poświęceniem się, walką — wyraził ogólną wolę narodu do życia i niezależności, — słusznie więc nazwanym został duchowym Wodzikiem jego i sługą i bohaterem, którego pamięć i cześć wieczną zostanie w Polsce.

Dn. 15 października przypada setna rocznica śmierci Kościuszki. W ten dzień jako święto narodowe po całej Polsce odprawione zostaną modły, urządzone obchody uroczyste, zbierane ofiary na szkoły polskie na Litwie, która wydała tego bohatera.

W dalszym więc ciągu orędzie Ks. Biskupa nakazuje duchowieństwu kieleckiej diecezji odprawienie stosownych modłów w dniu rocznicy, pouczyć lud, kim był T. Kościuszko, podnosząc jego religijność, bezinteresowne umiłowanie Ojczyzny, poświęcenie się bezgraniczne dla zachowania całości kraju, i wskazując prace z Bogiem dla odrodzenia narodowego, nawołuje wiernych do udziału w obchodzie.

Z Sosnowca

Dnia 29 IX

Nabożeństwa.

Jutro porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafialnym będzie następujący: Msze św. o godz. 6 i o 8, 9 i 10 rano. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o 3 i pół po południu

— Szkolnictwo polskie. Jak już donosiliśmy na zjeździe inspektorów okręgowych szkolnych postanowiono uroczystość przejęcia szkolnictwa w ręce polskie odłożyć do czasu ukonstytuowania się rad szkolnych okręgowych, co nastąpi dopiero za 6 tygodni. Przejęcie więc szkolnictwa polskiego w dniu 1 października ograniczy się na nabożeństwie, które odbędzie się w kościele katedralnym. Tegoż dnia Departament wyznań religijnych i oświecenia publicznego oraz inspektorzy okręgowi obejmą władzę nad szkolnictwem w Królestwie Polskim.

— Terminy wekslowe i czekowe. Ogłoszono rozporządzenie, na mocy którego terminy płatności weksli i czeków przedłuża się nadal na razie do dn. 31 grudnia 1917 r.

— Wykłady dla urzędników wymiaru sprawiedliwości i osób kandydujących na urzędy, rozpoczną się od poniedziałku, dn. 1 września, w pałacu Rzeczypospolitej przy pałacu Krasieńskich.

— Z życia Związku. Zarząd Polskiego Związku Zawodowego Elektromonterów pragnie dać możność dalszego kształcenia się swym członkom zawodowo. Ponieważ w obecnym czasie brak wydawnictw w handlu, jak również trudności w doprowadzeniu tychże uniemożliwiają zaopatrywanie się w odpowiednie dzieła zawodowe, przeto Zarząd Związku zwraca się za naszym pośrednictwem do pp. inżynierów, jak również do osób, które posiadają, popularne dzieła lub czasopisma, traktujące o elektrotechnice i mechanice, a

nie są im potrzebne, aby raczyli je ofiarować, lub wypożyczyć naszemu Związkowi, a przez to dadzą możność lepszego zawodowego wykształcenia naszych członków. Zaofiarowane lub wypożyczone dzieła prosimy nadsyłać pod adresem naszego Związku Sosnowiec — Pogoń dom własny.

— Ze związku górników. Zarząd Polskiego Związku Zawodowego robotników przemysłu górniczego podaje niniejszem do wiadomości, że konferencja delegatów i Zarządów „Kołowych” odbędzie się jutro, w niedzielę, o godzinie 9 rano, a nie o 2 i pół, jak to było podane wczoraj. Zmiana ta nie jest zależną od Zarządu. Członkowie proszeni są o punktualne przybycie do lokalu Związku na Pogoni.

— Pogadanka. W nadchodzącą niedzielę dnia 30 b. m. o godz. 5 po południu w lokalu Stowarzyszenia „Gospoda Mieszkańska” przy ul. Wawel Nr. 3 w Sosnowcu, Sekcja Odczytowo-Biblioteczna przy Tow. Rozwoju Rzemiosła i Handlu dla członków i wprowadzonych gości urządza bezpłatną dyskusyjną pogadankę na temat „Co samorządy miejskie dla rozwoju rzemiosła i handlu powinny zrobić”.

Ze względu na doniosłość powyższej pogadanki rzemieślnicy i kupcy proszeni są o wzięcie jaknajliczniej udziału.

— Odczyt. Przypominamy, że jutro, w niedzielę, o godz. 3 po południu w sali Związku żelaznego na Pogoni redaktor J. Hempel wygłosi odczyt p. t. „Cele i zadania Stowarzyszeń spożywców”.

— O podwyżkę 40 proc. Związek zawodowy polski drukarzy rozesłał do właścicieli drukarni miejscowych pismo następujące: „Ciężkie czasy, jakie obecnie przeżywamy, droższana ogólna zmusza nas do przedsięwzięcia kroków w celu poprawienia bytu ekonomicznego. W tym celu, zarząd Związku, opierając się na uchwałach, powziętych przez ogólne zebranie w dniu 23-go września 1917 r. postanowił wystosować żądania w stosunku 40 proc. do pobieranej obecnej płacy tygodniowej. Żądania powyższe uważamy za obowiązujące z dniem 29-go września r. b. do którego to dnia zechcą panowie zakomunikować zarządowi Związku swoją zgodę na powyższe żądania. Uważamy bowiem że jaknajszybze załatwienie tej kwestji, leży w interesie stron obu”.

— Osobiste. Dr. fil. p. Lucyna Marcoin przybyła do Sosnowca, celem objęcia stanowiska dyrektorki gimnazjum żeńskiego im. Królowej Jadwigi.

— Podziękowanie. Za szczegółowe opracowanie zegara słonecznego, ustawionego przy kościółku Serca Jezusowego i okazaną czynną pomoc niniejszym składam gorące podziękowanie p. inżynierowi Włodzimierzowi Horko, dyrektorowi Ruchu Tow. Akc. Elektrowni Sosnowieckiej. Rektor kościoła ks. Fr. Raczynski.

— Z elektrowni. Tow. Akc. Elektr. Sosnowa zawiadamia, że w niedzielę dn. 30. b. m. prąd dla dzielnicy Starego Sosnowca będzie wyłączony na czas od godz. 8-ej rano do godz. 3-ej popołudniu.

— Zwolnienie z aresztu. Kupiec Weimann, któremu na granicy skonfiskowano 40.000 franków w złocie, został zwolniony z aresztu po zapłaceniu 300.000 mk. kaucji.

— Teatr Ludowy wystawia dzisiaj doskonałą krotkość w 3 aktach K. Laufs. Sztuka ta cieszyła się ogromnym powodzeniem na scenach europejskich. Dyrekcja teatru dla urozmaicenia wieczoru zaangażowała doskonały kwintet smyczkowy, który przygrywać będzie w antrakcie już na dzisiejszem przedstawieniu. Zwracamy uwagę, że czysty zysk przeznaczony jest na cele dobroczynne. To też nie wątpimy, iż publiczność nasza podaży tłumnie do „Ludowego”, ciesząc się w naszym mieście zasłużoną popularnością.

— Z kino-teatrów. Kino „Oaza” wystawia obecnie wspaniałą tragedję z życia artystów p. t. „Ojciec Trojka”.

Kino-teatr „Zacisze” demonstruje wybitny dramat, osnuty podług powieści Emila Zoli, p. t. „Tryumf prawdy”.

Kino „Momus” na Pogoni wystawia dramat ze złotej serji p. t. „Męczennica miłości”. W roli tytułowej słynna Henny Porten.

— Sprawa wywozu książek i druków z Krakowa. Jak słychać, ministerstwo dla Galicji zajęło się sprawą wywozu książek i druków z Krakowa do Królestwa i krajów neutralnych, obecnie uniemożliwionego z powodu zarządzenia, aby książki te i druki przed wysyłką przedkładano w Wiedniu do ostemplowania. Dzięki zabiegom ministerstwa, odpadnie przymus posyłania do Wiednia, gdyż w Krakowie utworzoną będzie stacja urzędowa dla kontroli książek i druków i zaopatrywania ich pieczęcią upoważniająca do wysyłki.

Ś. p. Antoni Witecki.

Wczoraj doszła nas telegraficzna wiadomość o nastąpiłym zgonie ś. p. Antoniego Witeckiego, współpracownika drukarni „Kurjera Zagłębia”. Wydawnictwo nasze żywo odczuwa tę stratę, był to bowiem nie tylko uzdolniony w swym zawodzie pracownik, ale i prawy człowiek, który niezwykle sumiennie spełniał swe obowiązki ku wielkiemu pożytkowi naszego organu. Odczuwamy tem większy żal, że ś. p. Witecki opuścił ten świat licząc zaledwie 31 lat. Przed pół rokiem zapadł prawie nagle na gruźlicę. Po paru miesiącach nastąpiło niejakie polepszenie, więc dla dalszej kuracji wyjechał na letnisko pod Kielce.

Żal młodego i tak pożytecznego życia i żal rodziny, która swego żywiciela boleśnie oplakuje. Światłość wieki sta tej zacnej duszy!

Z Będzina.

+ Nabożeństwa. W niedzielę porządek nabożeństw w tutejszym kościele następujący: Prymarja o godzinie 7, Msze św. o 8 i 9 m. 15, Suma o 11 i nieszpory o 3 i pół po południu.

+ Zabawa. Jutro, w niedzielę, o godzinie 2 po południu w ogrodzie p. Zalewskiego na Grobli odbędzie się zabawa na korzyść kasy pożyczkowo-zapomogowej przy będzinjskiej straży ogniowej ochotniczej. Podczas zabawy przygrywać będzie orkiestra z kopalni „Saturn” pod dyrykcją p. Dutkiewicza. Atrakcje: Loteria fantowa, konfetti, koncert chóru klubu bywalców Będzina pod batutą p. Burakiewicza, pocztka, walka kwiatowa; nadto bufet i cukiernia mają być obficie zaopatrzone.

+ Obchód Kościuszkowski. W czwartek ubiegły na posiedzenie Komitetu Obchodu Kościuszkowskiego, do ostatecznego ustalenia porządku uroczystości nie doszło i decyzja odłożona została do następnego posiedzenia, które odbędzie się w dniu 4 października. Pod budowę pomnika wybrano plac naprzeciw byłego przystanku kolejowego „Stary Będzin”. Do komisji powołanej do uporządkowania tego miejsca wybrano pp. Noblina i St. Sperlina. Zamiast przedstawień teatralnych w dzień Obchodu zaprojektowano odczyt na Górze Zamkowej.

+ Stan zdrowotności. Od dłuższego już czasu nie ujawniono wypadków tyfusu plamistego; w szpitalu dla zakaźnych przy ul. Sieleckiej przebywają obecnie rekonwalescenci.

+ Owoco. Braku owoców miasto nasze nie odczuwa: w ostatnich dniach nadeszły z Warszawy większy transport gruszek i śliwek, które zostały zakupione przez tutejsze owocarnie. Szkoda jednakże, iż nadmiar owoców nie wpłynął bynajmniej na zredukowanie cen detalicznej sprzedaży.

Na dobre.

Artykuły, traktujące o możliwości rychłego pokoju, pojawiają się w prasie miejscowej i zagranicznej niemal codziennie. W tych warunkach nawet najwięksi pesymiści poczynają na dobre wierzyć w bliski koniec szalejącego od lat kilku huraganu wojny. Wprawdzie przepowiednie poważnych publicystów radzą nam zachować pewną rezerwę na punkcie różowych sładzeń, ale zato cały szereg innych rycerzy pióra pragnie wszeknąć w nas przekonanie, iż wojna skończy się najdalej w listopadzie. Na dowód czego przytaczają

niezliczoną ilość przekonywujących argumentów, popartych natchnionymi słowy wróżbitów, cyganek, spirytystów i t.m. podobnych okpiświatów.

Inni znowu poczytanych organów niepoczytali sprawozdawcy ze zachowania się wybitnych polityków i dyplomatów wysuwają zbyt pochopne wnioski. Skrzywi nas minister włoski, gdy zapragnie kichnąć — już zagraniczny korespondent głosi na wasze strony — że we Włoszech przesilenie ministerjalne. A gdy na dobre kichnie pan minister, przypadkowo odwracając głowę w kierunku granicy austriackiej — niebawem pojawi się szałniasty artykuł p. t. „Włochy za oddzielnym pokojem z Austrią!.

Oto z jakiego źródła czerpią temat sensacyjnej publicystyki do artykułów polityczno-chaotycznej treści.

Z kraju

□ **Kopiec i pomnik Kościuszki.** W Rębielicach Królewskich powiatu częstochowskiego na zebraniu Komitetu Obchodu Kościuszkowskiego zapadła uchwała uczczenia stoletniej rocznicy zgonu Narodowego Bohatera przez usypanie kopca i wzniesienie na nim pomnika. Kopiec ma być usypany na najwyższym wzgórzu skalnym w okolicy Rębielic.

* **Nowy gubernator w Częstochowie.** „Deut. W. Ztg.“ donosi: Na miejsce gen. - porucz. von Gersdorffa mianowany został gen. - porucz. von Karlowitz gubernatorem wojskowym Częstochowy.

□ **Nadużycia przy rozdziale mąki i chleba.** Wielką sensację wywołało w Łodzi aresztowanie przed kilku miesiącami siedmiu urzędników komitetu rozdziału mąki i chleba oskarżonych o łapownictwo i nadużycia. Sprawę tę rozpatrywał w tych dniach sąd okręgowy w Łodzi. Rozprawy sądowe trwały dwa dni gdyż musiano przesłuchać kilkudziesięciu świadków, głównie piekarzy, którzy też złożyli najważniejsze dowody przeciw oskarżonym. Według tych zeznań oskarżeni urzędnicy komitetu rozdziału mąki i chleba stworzyli sobie obfite źródło dochodu z samego rozdziału mąki. Piekarze, dając łapówki otrzymywali mąki więcej niż im przypadło. Natomiast niedający łapówek otrzymywali mąki mniej, niż mieli przyznane. Poza to puszczano z powrotem w obieg karty na mąkę, składane przez piekarzy i uprawiano liczne kombinacje przy wydawaniu kart chlebowych. Po dwudniowych rozprawach zapadł wyrok, skazujący Ottona Schmidkego na 9 miesięcy więzienia, Merca Jana i Natana Broniatowskiego po pół roku Wł. Wysockiego na 2 tygodnie więzienia. Sprawę jednego odłożono, dwóch oskarżonych uniewinniono w braku dowodów winy.

Jedenaście szkół zamiast jednej.

Gmina Starowiejska w powiecie węgrowskim, jak donosi „Gazeta Świat“, uchwaliła sprawę, która powinna rozbrzmiewać po kraju głośniej, niż inne, codzienne wydarzenia. Wbrew twierdzeniom wielu, którzy mówią, niekiedy nawet słusznie, że wieśniak dziś „nosi w kieszeni węza“, to jest skąpi na wszystko, co nie jest złączone z własnym jego dobrem doczesnym, gminacy starowiejscy, zachęteni przez proboszcza księdza F. Wojciechowskiego, zgromadzili się na placu kościelnym po sumie 9 września, aby naradzić się nad sprawą kształcenia dzieci. Dotychczas utrzy-

mywano jedną szkołę. Tak dalej być nie mogło.

To też za staraniem i zachętą przewodniczącego zarządu okręgowego Macierzy szkolnej w powiecie węgrowskim księdza Cyraskiego, który wraz z wójtem Grabowskim kierował zgromadzeniem, gminacy uchwalili płacić rocznie ze składek 26 tysięcy marek i z tego utrzymywać nie jedną, ale 11 szkół.

W ten sposób cała parafia zostanie jakby zaciągnięta szkołami. Gospodarze będą płacili na to po 3 marki od morga. Poczyniono starania aby wyznaczyć jedenastu nauczycieli, którzy sprawę oświaty, poprowadzą w tej parafii w duchu narodowym i katolickim. Czuwać nad tem będzie rada szkolna i komisja rachunkowa, złożona z 20 osób, do której wchodzi: ksiądz proboszcz, wójt, obaj pełnomocnicy gminni, po 1 gospodarzu z każdej wsi, oraz dwóch przedstawicieli wiejszych dóbr.

D-r. L. Świętochowska

powróciła 1934

— choroby oczu —

SOSNOWIEC, Małachowskiego 26.

Godziny przyjęć od 9—10-ej od 2—4-ej.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
BACZNOŚĆ!
 Ceny przystępne 1920
 Śniadania, obiady, kolacje,
 przekąski gorące i zimne
RESTAURACJA
 Wincenty Cuglewski.
 Nr. 30 STAROSOSNOWIECKA Nr. 30
 obok przejazdu Katowickiego.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Wykłady
**na kursach
 dla Chroniarek**
 — rozpoczną się —
1 października.
 Zapisy w dalszym ciągu będą przyjmowane od 3 — 6 w kancelarii szkoły Handlowej ul. Dęblńska Nr. 1. 1950

Wymiana kart legitymacyjnych i chlebowych na m. październik.

Komisja Żywnościowa R.M.O. w Sosnowcu, podaje do wiadomości, że wymiana kart legitymacyjnych na m. październik, oraz chlebowych na pierwszą połowę miesiąca dla ludności chrześcijańskiej tutejszego miasta odbywać się będzie: w dniu 1 października od godziny 7 do 12 w południe i od 2 po południu do 6 wieczorem w dniu 2 października od g. 8-ej do 12-ej w południe i od 2 do 6 wieczorem.

dla posiadaczy kart legitymacyjnych oznaczonych:

Nr.Nr. 10001 do 12199 — ul. Kołłątaja Nr. 10;

Nr.Nr. 20001 do 21339 — ulica Jasna Nr. 23;

Nr.Nr. 30001 do 32399 — ul. Starososnowiecka Nr. 36

Nr.Nr. 40001 do 43499 — ul. Orłodom Bendor.

Nr.Nr. 50001 do 52299 — ul. Renardowska r. Sieleckiej.

Nr.Nr. 60001 do 61199 — ul. Katarzyńska 5.

Wydawanie kart dla mieszkańców Miłowic i Modrzejowa odbędzie się w dniu 1 października. 1953

Ogłoszenie

Wydział Hipoteczny w Sosnowcu ogłasza, że po zmarłych:

KAROLU KIRSCH i JANIE KREDYCKIM,

współwłaścicieli nieruchomości w Sosnowcu Nr. 583 rep. hip. i KALMIE SZARF, współwłaścicieli nieruchomości w Sosnowcu Nr. 837 rep. hip., otwarte zostało postępowanie spadkowe i termin zamknięcia tegoż wyznaczony jest na dzień

31-go grudnia 1917 roku

w kancelarii hipotecznej przy ulicy Małachowskiego Nr. 11, w dniu tym osoby zainteresowane w spadku winny się stawić celem zameldowania swych praw, pod skutkami prekluzji.

Sosnowiec, dnia 11 czerwca 1917 r.

1955

Pisarz Hipoteczny w Sosnowcu Stanisław Rutkowski.

Podziękowanie.

Szanownemu Cesarsko Niemieckiemu Zarządowi Przymusowemu, Towarzystwa „Hr. Renard“ oraz czcigodnemu pastorowi Uthke, zacnym przyjaciółom i kolegom, jak również wszystkim, którzy raczyli przyjąć udział w oddaniu ostatniej posługi drogi nam szcżątkom

†
S. P.

RUDOLFA WAHL

składają z głębi zoolatego serca „Bóg Zapłać“ pozostali w nieutulonym smutku

Żona z córką i nieobecny synami.

†
S. P.

1949

Edward Konieczny

urzędnik firmy Meyerhold i S-ka.

Opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 28-go września 1917 r., przeżywszy lat 28.

Eksportacja z domu przy ul. Warszawskiej Nr. 14 do kościoła parafialnego w Sosnowcu, odbędzie się dnia 30 b. m., t. j. w niedzielę o godz. 4-ej po południu. Wyprawienie zwłok na cmentarz miejscowy, po skończonym nabożeństwie nastąpi w poniedziałek o godz. 9-ej rano. Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych stroskana

R O Z I N A.

TEATR ZIMOWY.

TEATR ZIMOWY.

Poniedziałek dn. 8-go października 1917 r. o godz. 8-ej wiecz.

**Wielki Koncert
 Wandy Landowskiej**
 Klawicymbał i fortepian.

— Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „WIEDZA“, — 1947

BIURO TECHNICZNE

„M E T E O R“

Sosnowiec, ul. Warszawska Nr. 6.

— POLECA: —

Maszyny i narzędzia rolnicze.

Artykuły techniczne.

Artykuły sportowe.

Artykuły skautowskie jako to:

Plecaki, owijaki, noże, paski, garnitury.

Menażki, kubki, switery i t. p.

Motory do celów gospodarczych.

Linoleum i Inlaid.

Dywany i chodniki linoleumowe.

Ceraty.

Palta nieprzemakalne.

1792

Magazyn Kapeluszy Damskich

1951

— pod firmą —

NANON (Z. Suszycka)

Poleca: Kapelusze damskie, Męskie, Piłśniowe, Bluzki,
 — Parasole i Poznaniaki w wielkim wyborze —

Pierwsza Szkoła Lekarsko - Dentystyczna

egzystująca od 1897 roku

Lekarza dentysty LUDWIKA SZYMAŃSKIEGO

w Warszawie, Marszałkowska 151 dawniej Nowomiodowa Nr. 1.

Nagrodzona na wystawie Hygienicznej medalem.

Przyjmuje nowowstępujących z 6-cio klasowym wykształceniem, Wiadomość i program w kancelarii Szkoły bezpłatnie. 1246

Przedsiębiorstwo
**Blacharsko-Dekarskie
 Jan Gross** 1138

w Sosnowcu, ul. Małachowskiego 30.

Wykonuje wszelkiego rodzaju krycia dachów. — Reperacje i smarowanie starych domów. — Dostawa wszelkich materiałów potrzebnych dla krycia dachów.

BUCHALTERJA (handlowa, Przemysłowa, rolnicza) p.g. syst. Pigiera i Chankowskiego

ARYTMETYKA HANDLOWA i FINANSOWA

STENOGRAFIJA systemem Gabelsbergera, Gumfińskiego lub Stolce-Schreya.

Buchalterji, stenografji, kaligrafji, pisma rondem i pisania na maszynach, tudzież arytmetyki, korespondencji, niemieckiego, francuskiego, geografji, nauki o handlu, towaroznawstwa, prawa handl., i ekonomji polityczno-handlowej ucząca grantownie systemem praktycznym i teoretycznym

Wyższe Kursy Handlowe pod kier. **OTYLJI WOLSKIEJ**

w godz. rannych, po połud. i wieczorowych dla osób płci obojga.

Naukę można rozpocząć w każdym czasie. Po ukończeniu i zdaniu egzaminu wydawane są świadectwa. Informacje, zapisy, nauka codziennie na Konstancyjowej, ulica Kamienna Nr. 5, od godz. 8-jej do 2-jej po południu. w Sosnowcu ul. Targowa Nr. 12. od godz. 3 do 6 pp. i od 6 i pół do 9 wiecz. Program gratis. UWAGI: 1) Można uczęszczać na oddzielne przedmioty. 2) Szkoła poleca na posady wychowawców swoich 3) Kto nie ma odpowiednich kwalifikacji może być przyjęty na Kursy przygotowawcze. 4) Mniej zdolni mogą powtórzyć kurs nauki bezpłatnie. 1825

KALIGRAFJA i pismo piękne, ozdobne, (metoda własna)

Dla zamiejscowych nauka buchalterji, stenografji i kaligrafji przez korespondencję.

PIANIE na maszynach (nową metodą ślepą).

Należy podać rękę szczęściu!
WIELKA
Hamburska Loteria Państwowa

Olbrzymie szanse wygrania daje Hamburgska Loteria Państwowa, której najbliższe ciągnięcie odbędzie się wkrótce.

MILJON MAREK

jest najwyższą wygraną lub jedną z następujących:

Mk. 900.000, 890.000, 880.000, 870.000, 860.000, 850.000 i t.d.

SPECJALNIE
Mk. 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 70.000 i t.d.

Razem będzie wylosowane 13 milionów 731,000 Marek.

Loterja składa się z 7-u klas.
Losy do pierwszej klasy wysyłam po cenach urzędowych

Marek 2,50 Marek 5,— Marek 10,—
za 1/4 Losu za 1/2 Losu za 1/1 Los

Listy wygranych i sumy wygrane wysyłam szybko po każdym ciągnięciu. Urzędowe plany wysyłam bezpłatnie. Poleca się zamówić kilka losów, ponieważ wówczas szanse wygrania są znaczniejsze. Już 7 razy wypłaciłem moim klientom wielkie premje. ostatnio 2 razy w jednym roku 305.000 i 303.000 Marek. Ponieważ napływa coraz więcej zamówień i losy będą rozchwytywane, polecam jaknajprędzej zamówić nie później jak 10 października 1917 r.

J. Dammann, Hamburg
Königstrasse 15.

Firma założona w 1851. Najstarsza i najwięcej znana Główna Kolekta.

Subkolektorzy, którzyby chcieli nabywać losy za prowizję i na wygodnych warunkach mogą zaraz zgłaszać się do mnie. 1880

Tow. Akc. Elektr. Sosnow.
Zawiadamia
że w niedzielę dn. 30 b. m.

Prąd

dla dzielnicy Starego Sosnowca będzie wyłączony na czas od godziny 8-jej rano do godziny 3-jej popołudniu.

Potrzebny
czeladnik do krawca Palucha Będzin Małachowskiego № 18. 1948-1-1

Potrzebna
sumienna gospodyni do pojedynczej osoby. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zagłębia” 1943-3-1

Potrzebny zarzą
furman do koni. Wynagrodzenie bardzo dobre. Wiadomość Cegielnia Wieczorka w Sielcu. 1938-2-1

Do sprzedania okazują
Fortepjan, pianino i różne meble. Oglądać 12-4 codziennie. Dęblińska № 1m. 5. 1918-1-7

Wypredaż obuwia
roboty solidnej. Ceny przystępne. Tanio uskuteczniam reparacje, Józef Gawęcki, Sosnowiec, Kuźnica 8. 1874

Potrzebni zdolni ślusarze
i uczniowie do terminu. Zakłady Mechaniczne J. Kruszyński, Wiejska 5. 1859-1-3

Do sprzedania
elegancka bryczka jesionowa (skrzęt powozowy osi oliwne). Sanki wyjazdowe, robocze, wozy, 4 koła nowe do bryczki, para nowych chomąt krakowskich. Wiadomość: Wiejska 10, Frydych. 1886-5-1

Pokój umeblowany
do wynajęcia zaraz. Tamże wydaje obiady. Wiadomość Szenowska № 6 mieszkanie 9 1914-2-1

Do sprzedania
4 łóżka żelazne nowe z siatkami. Wiadomość w mieszkaniu na 3 p. przy ul. Starososnowickiej № 18 u właściciela domu. 1917-5-1

SPECJALNOŚĆ: Urządzenia kąpielowe, klozetowe, zlewowe, Wodociągi, kanalizacje, Ogrzewania centralne, Pompy podwórzowe i wodociągowe.

ZAKŁADY MECHANICZNE
J. KRUSZYŃSKI
w SOSNOWCU, ul. PRZEJAZD N. 1 i WIEJSKA N. 5.

1829 CZARNIECKA GÓRA

Uzdrowisko leśno-górskie, 3 wioraty od st. Riektań na linii Koluszki - Skarżysko.
Wspaniałe warunki klimatyczne. Zdrowa, obfita i smaczna kuchnia. Menu przedwojenne pozostało niezmiennione. Djetetyka, wodolecznictwo, kąpiele słoneczne pod szkłem i wszelkie zabiegi. Dzienny koszt pobytu jednej osoby od mk. 13.75 do mk. 20, wraz z całkowitem utrzymaniem i kuracją. Aby otrzymać przepustkę należy do podania dołączyć świadectwo lekarskie o potrzebie kuracji. **Adres: Czarniecka Góra, obwód Końsk, okup. Anstr.-Węg. — OTWARTA CAŁY ROK.**

Teatr Ludowy przy ulicy Kościelnej Nr. 7 pod kierunkiem **Wł. Bernatowicza.**

D Z I S. W niedzielę dnia 30-go września 1917 roku. **D Z I S.**

Dom warjatorów

krotochwila w 3 aktach Laufsa.

W antraktach przygrywać będzie nowo zaangażowany kwintet smyczkowy.

Początek o godzinie 6-jej wiecz.

Ceny miejsc od 3 marek do 50 fenigów.

KINO-TEATR

„Zacisze” Wejście od ul. Dęblińskiej.

Ostatnie 3 dni do 1 października r. b.

Tryumf prawdy dramat w 4-ch aktach, podług powieści EMILA ZOLL. Z udziałem Marji Carmin.

NAD PROGRAM!
Kiedy miłość się wplącze farsa w 3-ch częściach.
Szczegóły w programach. 1905
Początek o g. 5-jej w Niedzielę o 2-jej.

Pod nowym zarządem.

„Kino-Momus” w Pogoni, ulica Nowo Pogońska Nr. 30.

W sobotę dnia 29, w niedzielę dnia 30 września i w poniedziałek 1 października r. b.

Męczennica Miłości Sliczny dramat w 4-ch częściach ze Złotej Serji z słynną HENNY PORTEN w roli głównej. **Miłość po czterdziestu latach**, komiczny. **Żywe kwiaty. Żywy posąg**, nadzwyczaj wesoły. Muzyka zastosowana ściśle do obrazów.

NAD PROGRAM.
Na scenie nowozaangażowany zespół artystyczny odgrywa:
Część I-sza 1921 **Schadzka** krotochwila w 1-ym akcie Z. Przybylskiego.
Część II-ga **DZIAŁ KONCERTOWY.** Piosenki, kuplety, monologi.

Kino-Daza w SOSNOWCU. — vis-a-vis dworca kolejowego. —

Od wtorku 25 września i dni następne. **NOWOŚĆ!** Ze złotej serji „NORDISK”. **NOWOŚĆ!** Program Nr. 7 z prawem wyłączności.

„OJCIEC TROSKA” tragedia z życia artystów w 4-ch częściach. W roli tytułowej słynny tragicznik duński KAROL WILKEN.

NAD PROGRAM!
POLOWANIE NA MOTYLE komiczny **Półow fok** natura
Ceny miejsc zwyczajne.
MUZYKA POWIĘKSZONA.
Początek punktualnie: w dni powszednie o godz. 5-jej w niedzielę i święta o godz. 3-jej po południu.

ANONS! Od 2-go października **„MIA MARY”**

Kino-Sfinks w Sosnowcu.

Sensacja! Od 26-go września do 1-go października. Sensacja!
1-szy raz w Sosnowcu wystąpi słynna aktorka RIA WITT w obrazie p. t.

Burzliwa Młodość czyli **Córka Prokuratora**

Wspaniały dramat w 6 cz. z życia studentów według głośnego romansu B. KELLERMANA.
Część 1. Książka studencka, cz. 2. W szponach lichwiarza, cz. 3. Kelnerka (w Kakadu), cz. 4. Podejrzany o mord, cz. 5. Przed prokuratorem, cz. 6. Wszystko przebaczone. Do obrazu przygrywa nowy zaangażowany duet.

KURJER ZAGŁĘBIA.

Do naszych Czytelników!

Niespodziane bezrobocie wszystkich pracowników drukarni przerwało prawidłowe ukazywanie się „Kurjera Zagłębia“. Przerwa ta długo nie potrwa, wydawnictwo bowiem dokłada wszelkich starań, aby każdego dnia przywrócić normalne wychodzenie dziennika.

Prosimy więc uprzejmie Szanownych Czytelników o uwzględnienie zaszłych okoliczności i cierpliwą wyrozumiałość na przerwę wynikłą nie z naszej winy. Mamy zupełną pewność, że w ciągu najbliższych dni „Kurjer Zagłębia“ znów będzie się normalnie ukazywać, ku czemu wydawnictwo przedsięwzięło energiczne i wyteżone starania.

Wydawnictwo „Kurjera Zagłębia“.

Sosnowiec, dn. 3 października 1917 r.

...ale
...ku
...ale
...e
...ajkot
...ny
...ow

...a 1911 a ...